

žil, kako se nam je ravnati, ako nam divjačina dela škodo.

Priporočal bi tudi, da bi oblasti strogo naročile zakupnikom lovov, da morajo divjačino kolikor le mogoče postreliti. Ako bi kak zakupnik ne maral tega storiti, naj oblast odredi splošen lov na stroške lovskega zakupnika. Ako se nam kmetom grozi z raznimi kaznimi in prisilno mlačvo, ako radi pomanjkanja delavskih moči ne moremo kar tako hitro žito omlatiti, naj se tudi proti tem ljudem brezobzirno nastopi. Sedaj v vojnem času ima zatiranje divjačine dvojni praktični pomen. Na eni strani se bo dobilo z ustreljeno divjačino več mesa za mestno prebivalstvo, na drugi strani pa se bo tudi obvarovalo mnogo poljskih pridelkov pred škodljivci. Lovci se sicer letos izgovarjajo, da manjka lovske municije, posebno šiber. Svinčene šibre, kar jih je vlada dala sedaj na prosto, hče daleč ne bodo zadostovale, da bi se moglo postrelati vsaj polovico divjačine. Naj se torej pozove vlada, da bo dala lovem večje množine šiber na razpolago. Lovci se tudi pritožujejo, da trgovci, ki prodajajo lovske strelivo, oddajo isto pred vsem svojim znanjem iz mest. Lovci z dežele pa ne dobijo ne streliva, ne šiber. Tudi strelivo bi se naj pravično razdeljevalo. Znano je, da kmečki lovci divjačino mogoče bolj zatirajo, kot lovci iz mest, kateri pred vsem skrbijo za to, da bi se divjačina vsaj prva leta lovskega zakupa preveč ne zatrla.

Konečno še enkrat pozivam oblast, da stori vse, da se divjačina kolikor mogoče zatre.

O pomembni ureditvi: Kar se tiče skode, ki jo pravi divjačina, omenjamo, da bomo naprosili posebnega strokovnjaka, ki bo v eni prihodnjih števil našega lista v poljudni in razumljivi obliki obrazložil, kako je treba postopati, če je divjačina napravila na polju, sadonosniku in v vinogradu škodo.

Sladkor za napravo domače pijače.

Vinogradniki smejo iz lastnih tropin za domačo porabo izdelati največ toliko petijota, da pride na 1 glavo in na 1 dan ne več kot 2 l te pijače. Kakor se je ponovno opozarjalo, treba je izdelati petijot prijaviti pri pristojnem županstvu, katero sestavi zaznamek in ga pošlje potem c. kr. glavarstvu c. kr. kletarskemu nadzorniku.

Dne 11. avgusta t. l. je izšla naredba trgovinskega ministrstva v sporazumu z drugimi prizadetimi ministri, katera določa, kako da se bo dobi letos sladkor za zboljšanje mošta in za izdelovanje petijota.

Za prvi namen sladkorja pri nas letos najbrž rabili ne bomo, ker grozdje že zdaj lepo zori, tako da je pričakovati dovolj sladkega mošta.

Pač pa se bo rabil sladkor pri nas za izdelovanje domače pijače ali petijota in sicer letos tem bolj, ker ni sadja in si tedaj kmet-vinogradnik ne more izdelati potrebnega sadjevea.

Omenjena naredba pravi v § 2 sledeče: Kdor hoče izdelovati tropinovo vino (petijot) s pomočjo sladkorja, ima pravico sladkor dobiti, če je v letih 1909 do 1913 izdelani petijot priglasi oblasti.

Vinogradniki, ki imajo na podlagi tega določila pravico, da dobijo sladkor, morajo do 1. septem-

bra t. l. pri pristojnem občinskem uradu naznaniti, koliko petijota mislijo izdelati in koliko sladkorja v to svrhu žele dobiti.

Županstvo ima take zglasitve sestaviti v zaznamek in ga vposlati do dne 10. septembra 1916 potom okrajnega glavarstva c. kr. kletarskemu nadzorniku v preskušnjo.

Na podlagi takega od kletarskega nadzornika odobrenega ali pa popravljenega zapisnika, ima potem županstvo preskrbeti sladkor pri oni zalogi, ki jo določi kletarski nadzornik in potem sladkor na podlagi tega zapisnika med prosilce proti plačilu razdeliti.

Žalost je pri nas le malo posestnikov, ki so izdelavo petijot po predpisih vselej prijavili. Za to bo mnogo vinogradnikov ostalo letos brez potrebnega sladkorja za petijot. Ti si bodo morali pomagati na ta način, da grozdje zmeljejo, mošt (župo) potocijo, trop nekoliko z vodo poškopijo (največ s polovico tolike vode, kolikor je bilo odtočeno župe) in pustijo potem 3 do 4 dni na tropu pokipeti. Trop je medtem večkrat dobro premešati in potem oprešati. Tako se dobi sicer manj močna, a vendar dobra pijača, ki jo se lahko zboljša s tem, da se vanjo pri prvem pretakanju pomešajo vse vinske drože. Na Nižje-Avstrijskem je naprava take domače pijače sploh v navadi. B. Skaličky.

Rumunsko bojišče.

Drugi dan rumunske vojske.

Rumunske armade so dne 28. avgusta, torej drugi dan po napovedani vojski, napadale na celi ogrsko-rumunski meji. Na fronti, dolgi 600 km, so sdušale vdreti čez južno-seđmograške prehode in prelaze, vsled česar je prišlo do cele vrste bojev.

Do večje bitke je prišlo na ogrsko-rumunsko-srbskem obmejnem ozemlju pri Oršavi. Sovražnik je zadel na hud odpor naših stražnih čet. Tudi na ostali fronti so bili rumunski bataljoni, ki so nameravali vdreti na naše ozemlje, odbiti z velikimi izgubami. Tako so odnesli krvave glave pri skalnatem prelazu Črvena veža, kjer so nameravali vdreti čez obmejno gorovje proti južno-seđmograškemu mestu Sibinj (Hermannstadt), istotako na obmejnem gorovju južno od doline pri Braševu pri prelazu Temeš. Do bojev je tudi prišlo dalje proti vzhodu in severovzhodu v kotlini Gjerjevo. Umevno je, da je bil rumunski naval na južno Seđmograško že del časa skrbno pripravljen in da bo prišlo do večjih bojev še le takrat, ko bodo zavzele naše čete stalno in določeno fronto. Jasno je, da državne meje ne bodo povsod sposobne za uspešen odpor, zato so se naše čete na nekaterih manj ugodnih postojankah pred rumunskimi umaknile nazaj za mejo na zadaj se nahajajoče in po načrtu določene postojanke.

Naše podonavsko bojno brodoge v boju.

Naše podonavsko bojno brodoge, ki se je že v

srbski vojski tako izkazalo, je poseglo dne 28. avgusta v boj proti Rumunom in je obstreljevalo rumunsko mesto Jurjevo, ki leži nasproti bolgarskemu mestu Ruščuk. V Jurjevem so naše bombe vzele velike petrolejeve čistilnice. Monitor „Almas“ pa je istočasno obstreljeval rumunsko mesto Turn-Severin pri Oršavi.

Ruske čete proti Bolgariji.

Rusija je zbrala ob južni besarabsko-rumunski meji ob izlivu Donave v Črno morje pri mestih Reni in Ismail baje 250.000 mož, s katerimi namerava udariti skozi Dobrudžo proti Bolgariji. Pariški listi zatrjujejo, da so tozadevne priprave že vse dokončane. Ruske čete, zbrane ob spodnjem toku Donave, katerim je baje prikladenih 25.000 Srbov, je šel pozdravit Marinkovič, srbski poslanik v Bukarešti. Nekatera poročila pa pravijo, da so ruske čete že pred rumunsko vojno napovedjo stale na rumunskih tleh.

Rumunska vojna napoved in Švica.

Švicarski listi pišejo, da je spravila rumunska vojna napoved Švico v veliko zadrego, ker je dobivala Švica iz Rumunije večji del svojih potrebščin glede žita, moke in stročnic. Se le pred kratkim je Švica sklenila z Rumunijo kupno pogodbo, ki določa, da proda Rumunija velike zaloge svojega žita Švici. Ta sklenjena kupna pogodba je pa sedaj brez pomena, ker se nakupljeno rumunsko žito ne more spraviti skozi Avstrijo v Švico. V Švici postaja pomanjkanje žita in moke od dne do dne vedno večje in draginja živil neznosna. V Švici se vrše velika tozadevna posvetovanja.

Pred Solunom.

Položaj na macedonskem bojišču je ta: Na zahodnem krilu so prodrli Bolgari v bližino albanskega mesta Korica. Od tam gre sedaj bojna črta čez Viči Vrh do južne strani Ostrovskega jezera. Od tam pa v severovzhodni smeri mimo mesteca Vodena (ob železnici Bitolj-Solun) v gorsko kotlino Moglena, kjer se vršijo izredno hudi boji. V sredini črte, t. j. na črti Gervgeli-Dojran, se ni mnogo spremenilo. Tam se vršijo večinoma samo artilerijski boji. Na vzhodnem krilu so dosegli Bolgari veliko uspehov. Zasedli so že celo pokrajino vzhodno od črte Beles-planina-Seres-Egejsko morje. Železnica vzhodno od Seresa je popolnoma v bolgarskih rokah. Bolgari stojijo na tem delu bojišča ob Egejskem morju. Ali so tudi zasedli mesto Kavalo, se ne more zagotovo trditi, ker se je baje dalo Grkom zagotovilo, da Bolgari tega mesta ne bodo zasedli.

Položaj pred Solunom se bo sedaj, ko je stopila tudi Rumunija v bojni metež, skoro gotovo nekoliko spremenil. Bolgari bodo morali več svojega vojaštva postaviti proti Rumuniji. Na drugi strani pa bo četverospornost menda tudi Grčijo nahuškala na vojsko zoper Bolgarijo in Avstrijo. Poleg tega pa pošiljajo tudi Italijani vedno več čet pred Solun in v Albanijo.

k njima. Lica se jim smeji v mladostnem veselju, glasno pozdravljajo našega dečka, rekoč:

„Kaj ne, da ostaneš pri nas? Glej, kako veselo je tukaj med nami! Igrali se bomo po travnikih in logih, tekali od vrta do vrta ter pevali prelepe pesmice.“

Obkrožili so dečka in angelja, prijeli drug drugega za roko in se v krogu vrteli okoli njiju ter živopeli pesmice, da je kar donelo tja po ovetohi dolini. In zopet so stopili k njima ter ju vedli po duhtečih travnikih in šumečih logih. Čudno je bilo pri srcu našemu dečku. Strmel je nad vsem, a bil je nem. Pozabil je vse trpljenje. Ali je morabit tudi pozabil očeta? In že so se mu jele oči svetiti od veselja in lice mu je gorelo. Za roke so ga držali dečki, z njimi je hitel, z njimi se je veselil. Opazil pa ni, da je izginil njegov dosedanj zvesti spremljevalec.

Solnce se je pomikalo proti goram. Vesela množica je prišla do malega vira. Krog njega so stale postelje, postlane z rahlim mahom. Sredi vira se je dvigala iz belega mramorja izklesana podoba našega Odrašenika.

Ravno je solnce zahajalo. Vsi obkrožijo virček, pokleknejo ter dvignejo roke kvišku. Rahlo in ponižno zapoje večerno molitvico. Sivi mrak je prepregel dolino. Svetle zvezdice so zalesketale z neba.

Mirno leže vsak na svojo posteljo in čez nekoliko so spali vsi sladko. Tudi Ivan je našel prazno posteljo ter legel na njo. A spanec njega ni mogel zazibati v sanje. Vsi dogodki današnjega dne so mu vstajali v duši. Zonet je gledal duhteče vrte in loge, slušal veselo pesmice dečkov — daleč, daleč za njimi, kakor v sivi megli, ugledal je blede podobo svojega očeta. Stresel se je po vsem telesu. Skočil je s postelje ter pokleknil. Polglasno je začel moliti:

„Ljubi angelj, varuh moj,
prosim te, pri meni stoj...“

Dalje ni mogel. Solze so mu zalile lice, na ves

glas je zajokal. Tu mu dene nekdo roko rahlo na glavo. Pred njim je stal angelj ter mu rekel:

„Klicaj si me, in prihitel šem. Povej mi, česa želiš?“

„K očetu!“ vsklikne deček.

Angelj mu pravi:

„Veruj mi, deček, huda in težavna je pot k očetu. Mlad si še in doba se tebi ni pritekla, da bi mogel po tej poti. Glej, tukaj pa ni trpljenja, marveč vekovečna pomlad in radost. Ostani rajši tukaj, ne bo dolgo in združen boš z očetom.“

„K očetu, k očetu!“ ponavlja Ivan ter proseče vzdigne roke.

„Idi torej!“ odgovori angelj.

Tiho je bilo krog in krog. Nobena sapica ni pihljala po speči ravnici. Dolgo sta hodili. Jutranja zora se je rudečila, ko dospeta do nekega velikega skalovja.

„Čez to pečevje naju vede pot“, pravi angelj. Mrtvaška tišina je vladala po tem skalovju. Povsod samo golo kamenje, nikjer nobenega zelenja. Tudi nobene živalice ni bilo nikjer videti. Bila je res huda in težavna pot. Vila se je vedno više in više. Včasih je šla navzgor, da je Ivan moral roke vzeti v pomoč, včasih je zopet hitela ob globokih prepadih. Solnce je vroče pripekalo. Dečka je žejalo, a nikjer kaplje mrzle vodice. Glad se mu je oglašal, a kje si vzeti hrane? Noge so mu že omagovale, komaj je še sodel.

Angelj se ustavi in pravi: „Deček, ni še prepozno: ali se hočeš vrniti?“

„K očetu!“ zašepetal je Ivan in zopet sta šla dalje.

Solnce se je jelo nagibati. Jedno skalino še imata red seboj; bila je strma, kakor še nobena doslej. Le prav počasi sta se pomikala po trdopolni stezi.

Ivan čuti, da mu naproti piše mrzla sapa. Mo-

či mu pešajo, noge ga še komaj nosijo. Zdaj sta na vrhu gorovja.

Solnce je zašlo: sivi mrak je legel na zemljo. Zvezde so migljale na nebu.

Ne daleč pred seboj vidita majhno ravnino — sneg in led jo je pokrival. Sredi doline je pa stala vas.

„Poglej proti vasi“, reče angelj. „Ali vidiš tu pred njo visoko drevo?“

Ivan prikim.

„Ondi najdeva očeta.“

„Moj oče!“ zašepče deček in veselo mu pokriva lice. Prideta v dolino. Mrak je pritiskal in ledena burja jima je brila naproti. Prideta do drevesa. Pod njim vidi Ivan velik križ.

Angelj mu reče: „Končana je najina pot“, ter položi svojo roko na dečkovo glavo. „Sedaj sem kaj h križu.“

Ivan stori: glavo še nasloni na križje razpelo. Zdaj ni več čutil utrujenosti, ne bolečine, ne mrazu. Zdi se mu, da leži v topli izbi na mehki blazini — oči zapre... .

V tem hipu začuje poleg sebe znan, premil mu glas, rekoč: „Ivanček moj, kaj si res prišel k meni?“ Neskončno radosten odpre deček oko ter vidi tu kakor v megli ljubljene očeta svojega.

„Glej, tu je moj dom: miren je in tih. Tudi ti boš ostal pri meni. Oj, le sladko spanekaj in snivaj.“ Pritisnil je oče k sebi svoje dete, božal ga po mrzlem licu... .

Pod visokim križem počivajo trupla hrabrih vojakov, ki so padli v boju za domovino.

Drugega dne, na dan vernih duš, so šli zgođaj ljudje mimo v cerkev, da opravijo pobožnost za blagor duš svojih rajnih. Na grobu zapazijo dečka, ki je zaspal v mrzli, sneženi burji večno spanje na grobu svojega preljubega očeta... . a njegova nedolžna dušica je splavala z očetovim duhom v rajsko domovino... .